

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 53. No. 280.
1938. december 14., szerda

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietară: Societatea Anonimă p. editura ziarului Aradi Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1—1938. Trib. Arad.

Buck, a Nobeldíjas

Irta: Márai Sándor

Néhány éven belül most ítelték oda harmadszor amerikai írónak az irodalmi Nobel-díjat: nemrégben Sinclair Lewis és O'Neill, a drámaíró kapta e nagy kitüntetést, melyet a stockholmi zsüri most Pearl Buck amerikai írónőnek ajándékozott. A Nobel-díj döntéseit az irodalmi közvélemény nem fogadja mindig osztatlan elismeréssel. Ez a természetes sorsa minden díjnak és díjazottnak. Mikor Sinclair Lewis megkapta a díjat, az amerikai irodalom ismerői s barátai csaknem egyhangulag kiáltottak fel: „Miért nem Theodore Dreiser?”.. Mint később megtudtuk, maga Dreiser is így kiáltott fel s egy társaságban, haragjában és elkeseredésében, tetteg bántalmazta Nobel-díjas elkövetését.

Nobel-díjat kapni nemcsak nagyszerű, hanem veszélyes kaland is: az író irt, ahogy tudott és ahogy Isten adta irnia. De a díj olyan erős fény sugarat bocsájt művére, amelyet a mű nem bír el mindig, Pearl Buck, mint a Nobel-díjas írók, mint az írók általában, nem írta életművét azzal a végző erőfeszítéssel, amelyet az ünnepi pillanatban kritika és pályatársak megkövetelnek a díjnyertes írótól. Valószínű, hogy ez az érdemes írónő, kinek egy igazán szép, emberi könyvét, az „Édes anyaföldet” a magyar közönség is szeretettel és elismeréssel olvasta, nem is remélte soha, hogy elnyeri e legfelsőbb irodalmi kitüntetést. De most, hogy megkapta a díjat, az irodalom berkeiben világszerte halk morgás hangzik fel. „Igen, igen” — mondják. És, csendesebben, megkérdezik: „De miért éppen Pearl Buck?”..

A svéd zsüri döntései természetesen nem csálhatatlanok. Az irodalmi Nobel-díjat sokan megkapták, kiknek neve egy-két évtizeddel a kitüntetés után a tökéletes feledésbe merült. Irónő, úgy emlékszem, mindössze három kapta eddig: Grazia Deledda, a sardiniai paraszток életének költője, Selma Lagerlöf, a svédék nagy írónője s most Pearl Buck. (Lehet, hogy Sigrid Undset is megkapta volna? Nem tudom pontosan; de nagy igazságtalanság lenne, ha eddig nem kapta volna meg.) Pearl Buck jó író, könyveiben nemes anyagot munkál meg. A kínai házaspár élete, boldogsága, tragédiája igazi emberi történet, s csendes nemes eszközökkel készült ez a munka, mint a többi is, a kevésbé ismertek, a Fighting Angel és a Sons. Sikere volt, könyvei mindenütt a világon megtalálták az utat az emberek lelkéhez. Miért a morgás?

Az irodalmi Nobel-díjat a svédék néha közmegelegedésre osztják ki; például tavaly is, amikor Roger Martin du Gard megjutalmazásának az egész világsajtó örült. Néha melléfognak; s ilyenkor nehéz megérteni szempontjaikat. Grazia Deledda műve ma nem él különösebben; de Selma Lagerlöf ma is nagy írónő, Sigrid Undset mellett egyike a világirodalom legjelentősebb női alkotóinak. De miért Pearl Buck s miért nem Ricarda Huch, a nagy német történelmi regények alkotója, vagy Colette, aki egyike a korszerű francia irodalom nagy mestereinek?.. A svéd ítézők függetlenül döntenek, jóhiszeműen és a legjobb tudásuk szerint. De ez a „legjobb tudás” néha el-
lénymondásra ingerli az irodalom világát. Így történt Pearl Buck esetében is, aki jó könyveket irt, emberi történeteket irt, tiszta eszközökkel munkálta meg művét, de a pártatlan ítéző nem hallgathatja el, hogy ez a Pearl Buck-féle mű nem olyan rendkívüli irodalmi alkotás, amelyet a legfelsőbb jutalommal kellene kitüntetni. Mindannyi-

Autonóm intézmény végzi a hadfelszerelés ügyeit

Az Uralkodó nagyjelentőségű rendelettvényeket szentesített a hadsereg felszerelésével kapcsolatosan

București. Őfelsége II. Carol királynak ma legfőbb gondja a hadsereg, a haditengerészet és a légi haderő fejlesztése és az ezzel kapcsolatos pénzügyi kérdések megoldása. Ezzel kapcsolatban tegnap két rendkívül fontos rendelettvényt irt alá, melyek biztosítják a hadseregfelszerelés munkájának pénzügyi megoldását. Az első rendelettel három autonóm intézményt alapítanak, amelyek a nemzetvédelmi alapok igazgatását végzik. A második rendelet biztosítja a hadsereg felszereléséhez szükséges anyagi alapok előteremtését.

Canciov pénzügyminiszter tegnap este nyilatkozott a sajtó munkatársai előtt a két fontos törvényről. Az ország felszerelésére megfelelő előkészületek szükségesek, hogy pénzügyileg biztosítva legyen a tervezett munkák sürgős végrehajtása. Őfelsége II. Carol király kezdeményezésére 1934-ben lefektették annak a tervnek az alapjait, amelyek az általános fegyverkezésre vonatkoznak. Akkoriban pénzügyi nehézségeink vol-

tak, de most már a gazdasági krízis végére értünk s szükségesnek látszik a költségvetési egyensúly helyreállítása egyrészt, másrészt pedig oly eszközöket kell találnunk, amelyek segítségével tervünket végrehajthatjuk.

A sürgős problémákkal szemben szükségesnek látszott egy belső kölcsön kibocsátása abban az évben, hogy időt nyerjünk a szükséges alapok előteremtésére. A felszerelési terv végrehajtása óriási összegeket igényel, amelyet rendkívüli eszközök segítségével és az adófizetőkhez intézett felhívás útján szereztünk meg, igazolva a felszerelés parancsoló szükségességét. Ennek a szükségességnek következtében létesítettük a nemzetvédelmi alapot és ennek az ápolására különleges taxákat állapítottunk meg.

Canciov pénzügyminiszter nyilatkozatában hangsúlyozta a nemzetvédelmi alapok igazgatásának megszervezési szükségességét, valamint a speciális alapok felhasználásának ellenőrzését.

Kiküszöbölték Cseh-szlovákiában is a pártpolitikát az ország közéletéből

Beran cseh-szlovák kormányelnök nyilatkozata az új kormány bel- és külpolitikai programjáról

Prágából jelentik: Beran cseh-szlovák miniszterelnök a két törvényhozó testület elé terjesztette a kormány nyilatkozatát, amely szerint az európai béke megmentésének reményében tettek engedményeket és mondtak le olyan területekről, amelyek történelmileg mindig Csehországhoz tartoztak. Az új Cseh-szlovákia az új helyzet és az új európai egyensúly szerint alkalmazkodik a jövőben. Szomszédjaival kiépíti a teljes baráti viszonyt nemcsak kereskedelmi, hanem politikai téren is. A tárgyalások úgy Berlinnel, Budapesttel, mint Varsóval a legkedvezőbb mederben folynak.

Belpolitikailag is teljes megújulás várható a kormány-nyilatkozat szerint: a pártpolitikát teljesen kiküszöbölik, mert a nemzeti egység gondolatát nem lehet pártérdekekért elaprózni. Ezenkívül kulturális, szociális téren is az újjászervezés munkája következik.

Megvilágítják ezenkívül a bevándorlási és a menekültek kérdéseit is és hangsúlyozzák, hogy a megkisebbedett Cseh-szlovákia területén az idegenek nem verhetnek gyökeret. Mezőgazdasági téren a terményfelesleg elhelyezéséről az ország érdekeinek szem előtt való tartásával történik gondoskodás, megszervezik a kivitt és felülvizsgálják az eddigi kereskedelmi szerződéseket is.

A magyar kormány többsége ellenzi a zsidókérdés faji alapon tervezett rendezését

A karácsonyi parlamenti szünet előtt terjesztik be a javaslatot — Foglalkozási ágak szerint módosítják az arányszámot

Budapestről jelentik: A délutáni lapok jelentése szerint a magyar kormány december 21-én terjeszti a Ház elé a zsidókérdés újabb szabályozásáról szóló javaslatot.

1. A 80—20 százalékos arányszám megváltoztatása, a százalékszámok különböző foglalkozási ágakban más és másképpen való megállapítása. Az elgondolás itt ugyanis az,

an fel tudunk sorolni egy tucat külföldi író — köztük magyart is nem is egyet — aki legalább ilyen joggal megérdemli, hogy kitüntessék a Nobel-díjjal.

Az idő megszüri az irodalmi ítéleteket. Pearl Buck-nek sikere volt, de végre is Dreisernek is sikere volt, Dreiser írói nagyságát Buck, ez a

szerep, okos s rokonszenves lelkű írónő bizonyosan nem tagadja. Tévedtek Stockholmban? Tulbecsültek egy írói egyéniséget, egy könyvsikert? Az írók azt mondják, igen. Az olvasók néhány év múlva felülvizsgálják ezt a döntést. S ez a második döntés, az olvasóké, független minden díjtól, s felelhetetlenség.

hogy a 20 százalékos helyett alapul a tényleges arányszámot veszik, sőt bizonyos vonatkozásokban még ezt is esetleg lecsökkentik. A kormánypárt többsége azt akarja, hogy a sajtóban legfeljebb 5-6 százalékos legyen az arányszám. Viszont a gazdasági élet különböző terein ezt az arányszámot két-háromszorosára emelik fel, de megtörténhetik, hogy a 20 százalékos arányszámot továbbra is engedélyezik.

2. A költőzködés jogának bizonyos vonatkozásokban való megkötése. Ezzel az intézkedéssel azt akarják biztosítani, hogy ne induljon meg elsősorban Budapest, vagy a na-

gyobb városok felé nem kívánatos beözönlés, amelynek veszélye a Felvidék visszacsatolásával jelentkeznek. Nem akarják, hogy a felvidéki zsidók utabbi elhúzózkodási lehetőségeket keressenek Budapesten és a nagyobb városokban.

3. A kivándorlás előmozdítására konkrét intézkedések készülnek.

A hétfőn tartott minisztertanács szintén a zsidó-kérdéssel foglalkozott, főleg azzal, hogy ki tekintendő zsidónak. A kormány tagjai között nagy ellenzéke van annak, hogy a zsidó-kérdést faji alapon rendezzék.

Tilos minden nyilvános gyűlés a litvániai Memel-vidéken

A Rador jelentése szerint a Frankfurter Zeitung a litvániai választásokkal kapcsolatosan azt írja, hogy jelenleg szükségesebb, mint bármikor annak a türhetetlen helyzetnek megváltoztatása, amelyben eddig ez a vidék élni volt kénytelen. A Memel vidékén 1923-ban életbeléptetett alaptörvény nem enged meg a lakosság számára, hogy megvalósítsa nemzeti öhajtásait és megakadályoz minden kísérletet, amely arra irányulna, hogy a német-litván viszonyt a valóságos béke alapjaira helyezze.

A DNB ügynökség jelenti, hogy a Memel vidékén működő kormányzótanács újabb rendelkezésig a vidéken minden nyilvános gyűlékezést betiltotta.

A rendelkezés indoklásául felemlíti, hogy a litvániai politikai események következtében az önkormányzattal rendelkező Memel-vidéken is egyes politikai csoportok részéről, amelyeknek egyébként a Memel-vidéken semmi keresni valójuk nincsen, bizonyos politikai megnyilatkozásokat szerveztek meg. A kormányzótanács ezeket a megnyilvánulásokat a közrend

érdekében megtiltotta.

Ugyancsak a DNB ügynökség közli, hogy a legutóbbi választás a német pártnak jelentős győzelmét eredményezte, számos körzetben a német párt jelölt-névsora az összes szavazat 80-90 százalékát nyerte el.

A választások ideiglenes és részleges eredményeiből kitűnik, hogy a német párt Memel-kerületben 97.7, Heydekrug kerületben 95.1, Pogegen kerületben pedig 93.5 százalékos győzelmet ért el. A Memel városában történt szavazás eredménye még ismeretlen.

8-14 százalékos

ujabb vagyondézma készül Németországban?

Páris. (Rador.) A Le Journal berlini jelentése szerint a jövő év elején a német birodalom újabb vagyondézsmát rendel el, amely 8-14 százalék lesz. Ebből az összegből a fegyverkezési kiadásokat akarják fedezni.

A görög király érdekes nyilatkozata Londonban

Páris. A Londonban tartózkodó görög király fogadta az Intransigeant munkatársát és részletesen nyilatkozott előtte.

— A Balkánt ma több szempontból példaként lehetne tekinteni — mondotta. Mi minden kérdést és minden surlódást békés uton rendezünk. Amit egyesek lehetetlenségnek tartottak, az ma már élő valóság: a Balkán ma egyetlen nemzet, amelynek 70 millió lakosa van és ha háborúra kellene gondolni, úgy 5 millió embert minden nehézség nélkül rögtön fegyverbe tudnánk állítani. Ez azonban nem azt jelenti, hogy mi már minden nehézséget kiküszöböltünk.

A zsidó-kérdésről György király kijelentette, hogy ilyent nem ismernek Görögországban.

Cátojják a Litvinov-Beck találkozó hírét

Moszkva. (Rador.) A Havas-ügynökség jelenti: Hivatalos szovjet körökben semmit sem tudnak arról a külföldön elterjedt híekről, hogy Beck lengyel külügyminiszter és Litvinov külügyi népbiztos január folyamánVarsóban találkoznak. Ez egyáltalában nem látszik valószínűnek, mégis remélni lehet, hogy a legutóbbi lengyel-orszós viszály megoldása mindkét ország szempontjából kielégítő módon történik meg.

Dr. Lichovski meghatalmazott miniszter holnap indul Moszkvába, hogy megkezdje a kereskedelmi tárgyalásokat a forgalom kibővítésére a szovjet köztársasággal. Titov varsói szovjet követségi tanácsos elkíséri Lichovskit moszkvai utjára.

A repülő ember

Írta: JEAN LAMBERT

Torroba Evaristo a maga idejében híres bika- viador volt. Kis vagyonnal vonult vissza sikerei vakítóan megvilágított színhelyéről, de a porond és a lármás zenekar annyira nélkülözhetetlen élet- elemévé vált, hogy circuszt szervezett. Torroba cir- kusza egész Délfranciaországban híres volt, mert a szép lovasmutatók mellett mindenféle szen- zációs számmal szórakoztatta a közönséget. A sza- kállás asszonytól kezdve a bokszoló kenguruig és labdázó fókáig minden volt a műsorán. De leg- népszerűbb Peppe, a bohóca, volt. A keresztség- ben bizonyára más nevet kapott, mintegy hatvan év előtt. Azóta volt egy tucat különféle művészi neve, míg végül megmaradt a legutóbbi tíz év alatt híressé vált Peppe név mellett.

Mint a legtöbb bohóc, Peppe is alapjában bölcs ember volt, nagy élettapasztalatokkal. A cir- kuszban mindenki hozzá fordult tanácsért, vele beszélték meg legbizalmasabb ügyeit. Senki sem ismerte annyira a circuszi népség minden titkát, mint Peppe. Így ismerte fel Peppe éles szeme a két légtornász, az angol Withers és az orosz Bailikoff közti halálos gyűlölködést is, amelyet kivüle senki sem sejtett. Withers volt a circuszs leghíresebb artístája, kinek mutatványait a közönség lélegze- tet visszafojtva leste. Az orosz Bailikoff ugyszól- ván csak segédkezett a mutatványainál. A fény- szóró Witherst világította meg, amikor dobpergés közepette a circuszs szédületes magasságában átrepült a levegőn a tulsó oldalon függő hintához, amelyen, térdével megkapaszkodva, fejfelé lefelé lógva, várta Bailikoff, akinek függőlegesen lebo- csátott két kezét megragadnia, amint repülő pályá- ján odáig lendült.

Peppe már többször megfigyelte, hogy Baili- koff szemében vad irigység tüze villog, amikor a zenekar döngő tussal ünnepli Witherst és a közön- ség tombolva tapsol neki. Azt is észrevette, hogy az óriás muszka mohó pillantásokat vet Withers szép, fiatal feleségére. Egyszer figyelmeztette is Witherst:

— Tartsd szemmel az orosz, megfigyeitem, hogy gyűlöli téged — mondta.

De Withers nevetve jegyezte meg:

— Képzeld, öregem. Bailikoff télemtanul- ta a legszebb számokat, halás nekem, de különben is mit tehetne? Hiszen a közönség szemelátára nem merne semmiféle alávalóságot elkövetni,

Peppet ez nem nyugtatta meg, de egyelőre nem firtatta tovább a dolgot, csak szemmel tartotta az orosz. Erre bőven volt alkalma, mert Peppe fiatalabb éveiben nagyszerű légtornász volt és így a két trapézművész száma alatt mindenféle mókával szórakoztatta a közönséget: ő maga is felmászott a circuszs ponnyatetőzele alatt megerősített hintákra és fiatalabb kollégáit is megszégye- nitő vakmerőséggel és ügyességgel mókázott.

Egyik este a zenekar újra hatalmas dobpergés- sel és harsonákkal jelezte a „repülő ember” mutat- ványát. Withers ott állt a hintán ugrásra készen, a circuszs tulsó oldalán pedig az orosz a hintán fejfelé lefelé lógott és a két karját függőlegesen le- bocsátotta. Kissé távolabb, egy másik hintán, Pep- pe mókázott, de a tekintetét egy pillanatra se vette le az oroszlól, aki már az előadás előtt na- gyon gyanusan viselkedett. Peppe megfigyelte, hogy szemmel láthatólag ideges és az arca megrán- dult a dühtől, amikor Withers, mielőtt a porondra kiment, szokása szerint csókkal bucsúzott el a fe- leségétől.

Amikor a zenekar a viharosan tomboló tussra rázendített, Withers a hintáján nagy lendülettel a circuszs másik oldaláig repült, a szembelevő hintá- hoz és odaérve, két kezével a milliméternyi pon- tossággal kiszámított magasságban Bailikoff két keze után nyúlt. Peppe világosan látta, hogy az orosz a döntő másodpercben mindkét kezét kissé felemelte, úgyhogy Withers az üres levegőt mar- kolta meg és lezuhant a mélységbe, mely felett nem volt mentőháló kifeszítve. A közönség felug- rált és rémülten zajongott. A súlyosan megsérült artístát kivitték a porondról. Peppe kivételével mindenki azt hitte, hogy „baleset” történt: Wi- thers rosszul számította ki a szükséges lendületet.

Torroba Withersnek félfizetést adott nyugdíj- képpen és addig is, amíg megfelelő légtornászt tud találni, Peppet léptette fel Bailikoffal együtt a „repülő ember” mutatványban. Peppe vette át az orosz szerepét és Bailikoff volt a „repülő ember”, aki a porond felett a circuszs egész szélességében átrepült saját hintájáról addig a pontig, ahol Peppe a hintáján fejfelé lefelé lógva, két kezét lebocsátja, hogy Bailikoff megragadhassa. Szóval a helyzet annak megfordítottja volt, mint előbb Withers-el. A rendőrség a baleset után megkövetelte, hogy a porond felett megfelelő magasságban mentőháló legyen kifeszítve.

Bailikoff nem szívesen vállalta a szerepet,

mert gyanakodott Peppere, mert sejtette, hogy a gazságát megfigyelhette és azóta a megvetéséi egyáltalában nem titkolta. De nem térhetett ki, mert ez szerződészegés lett volna. Csak az nyug- tatta meg némiképp, hogy mentőháló volt kifeszítve,

Egy esti előadásra újra zsufolásig megtelt a circuszs. A város előkelőségei is ott voltak a közön- ség soraiban.

Következett a „nagy szenzáció”, a „repülő ember”. A mutatvány érdekességét fokozta, hogy a közönség kedvence, az öreg Peppe is, szerepel benne.

Bailikoff büszkén, mosolyogva lépett ki a po- rondra és fürgén mászott fel a kötélfügcson és hintához. Falrengető nevetés fogadta Peppet, amint kómikusan botorkálva megjelent és halálos félel- met megjártszva felmászott a másik hintára, majd pedig önmagával parolázva köszönte meg a köz- zönség ünneplését. Amint felért a hintára, bohóc- köntöse óriási zsebéből hosszú kolbászt húzott elő és megerősítette a hinta mellé, mint mentőkötélet, Dörgő taps és nevetés hangzott fel.

Most Peppe elkezdett hintázni és aztán tér- dével függött a hintán. A feje lefelé lógott és liszt- tel bemázolt kepe, szélesre festett szájának vigyor- gása rémesen idegessé tette Bailikoff-t, aki legszl- vesebben lemászott volna a magasból. Ez a gu- nyos vigyorgás nagyon nyugtalanította. Megper- dültek a dobok, megszólaltak a harsonák és fülis- ketítő tuss kíséretében repült át az orosz a tulsó oldalra. Odaérve megmarkolta Peppe lefelé lógó két kezét. De most valami borzalmas dolog történt. Peppe két karja tóből kiszakadt és Bailikoff két kezében a két kiszakadt kart szorongatva lezuhant a mélységbe. A mentőháló felfogta, magasra dob- ta fel, de Bailikoff babonás rémülettel, megzava- rodott aggyal ordította:

— Mit akartok tőlem? Nem én okostan Wi- thers esését! Ő ügyetlenkedett!

A körébe tuduló emberek, a circuszs alkalmá- zottai, rendőrök, mentők, meglepetten hallották a vallomásszámba menő dadogó mentegetődzést.

Peppe ott ült a hintáján, a magasban, két moztelen karját keresztbe fonva. A közönség viha- ros tappsal jutalmazta a tréfát: Peppe ugyanis két kart varratott a bohócruhájára és az ezekről lelógó két viaszkebebe kapaszkodott Bailikoff. Baj nem érhetne, mert a mentőháló felfogta, de lejtésé- gében elárulta magát. Így bosszulta meg az öreg bohóc fiatal barátját.

„Nem mindennapi karácsonyi ajándékok“

London. A karácsonyi ajándékozás gondolata Angliában is erősen izgatja a kedélyeket. Az emberek török a fejüket, végül is megállapodnak a régi jó cigarettatárcánál, selyemharisnyánál, retikülnél.

Nos, a Daily Express érdekes tanácsokat ad azoknak, akik nem akarnak beletörődni az ilyen szokványos ajándékozásba, s valóban meglepetést akarnak szerezni kedveseiknek karácsonyra. „Londonban majdnem mindent kapni lehet“ — állapítja meg a nagy angol lap, s aztán néhány példát sorol fel a nem mindennapi karácsonyi ajándékok köréből. Ilyenek:

- Írógép, mellyel kótázni lehet.
- 18 karátos orosz smaragd.
- Kenyai kigyóbőr, lányok számára.
- A megajándékozott tetszése szerint készíthető belőle cipőt, retikült, vagy amit akar.
- Brazíliai kapucinus majom. Ára 7 guinea.
- Esernyő bordák nélkül.
- Kutyaharisnya.
- Kutyalabda, mely megszólalásig hasonlít a macskatejhez.
- Autózsíró repülőgép. Ára 1200 font.
- Játék-tejeskocsi tejeskannákkal. A Gloucesteri hercegné is vásárolt egy példányt.
- Hátasló, 20-tól 200 guineáig.
- Ritka külföldi bélyegek. 2 shillingtől 600 fontig.
- Sakkjáték feketé üvegből.
- Gyöngysor. Ára 20.000 font.
- Ruhafogas, ára 3 pennytől 8 shilling 6 pennyig.

Hallom emlegetni a nevemet ...

Dobozban és tubusban

52

Nem csoda, a hölgyek szívesen tárgyalnak rólam. Épp ilyen időben! Engem ajánlnak egymásnak mint legjobb óvszert érdes és felcsattogzott bőr ellen. Csak a NIVEA tartalmazza az Eucerit bőrerősítő szert

Meghalt a magyar posta helyettes vezérigazgatója

Budapestről jelentik: Kolozsváry Endre, a magyar posta helyettes vezérigazgatója a keddi nap folvamán elhunyt.

hogy az új Európa nem tűr meg proletár és uralkodó népeket egymás mellett.

Chamberlain nyilatkozatának viszhangja

Páris. Chamberlain angol miniszterelnök ismert alsóházi kijelentésére, amely szerint nincsen egyezmény, mely segélynyújtásra kötelezné Angliát Franciaországgal szemben, ha Olaszország háborút indítana Franciaország, vagy annak a gyarmatai ellen, nagy meglepetést keltett Párisban. Az ellenzéki lapok ebből az alkalomból kirohannak Bonnet francia külügyminiszter ellen és Hitler újabb sikerének tüntetik fel a dolgot. Illetékes francia helyen kijelentik, hogy valóban nincsen ilyen szerződés, de Franciaország feltétlenül maga mellett találja szükség esetén Angliát.

Határidőt kapnak ügyeik rendezésére az állampolgársági listákból törölt kereskedők és iparosok

Bucuresti Rador. A Világról szerint az állampolgársági ellenőrzés során visszautasított kereskedőknek és iparosoknak határidőt szahnak meg, hogy annak keretén belül rendezzék helyzetüket, az idegenellenőrzés követelményeinek megfelelően.

Londonderry lord szerint Anglia egy centiméternyi gyarmati területét sem hajlandó átengedni senkinek

London. (Rador.) Lord Londonderry a fransóceáni liga ülésén felszólalt és azt az óhajtát fejezte ki, hogy az angol kormány oly értelemben szegesse le a gyarmati kérdések ügyében elfoglalt álláspontját, hogy Anglia gyarmati területének egyetlen centiméterét és egyetlen alattvalóját sem hajlandó átengedni. A szónok ezután védekezett azok ellen a gyarmatisítások ellen, mintha ő a nemzeti szocialista rendszerrel rokonszenvezne, majd kifejtette azokat az okokat, amelyek Hitler kancellárt a gyarmatok visszakövetelésére indították. A faji politika módszereiről beszélve hangsúlyozta, hogy nem lehet egy olyan országnak idegen alattvalókat átengedni, amely másfajú nemzetek részére lehetetlenül teszi a megélhetést. Végül meleg szavakban mondott köszönetet Chamberlain miniszterelnöknek, amiért az emberiséget megmentette a háborútól, de ugyanakkor megjegyezte, hogy hasonló intézkedések és meg egyezések hónapokkal ezelőtt más helyzetet teremtettek volna.

Ujrendszerű adózási módszert vezetnek be Németországban

Ciano gróf olasz, Csáky István gróf magyar és Chalkovsky cseh-szlovák külügyminiszterek látogatása Berlinben

Berlin. (Rador.) A német minisztertanács Hitler vezér és kancellár elnöke alatt valószínűleg csütörtökön ül össze Berlinben. A Havas-ügynökség tudósítója értesülése szerint a napirendet a zsidókérdés törvényes alapon való megoldása, valamint egyes adónevek módosításának kérdése szerepel. Az előzetes tervek szerint a több tagú családok jövedelmét lényegesen mentesítik az adózás alól, ugyanakkor felemelik a nőtlének, aglegényeknek és a gyermektelen házasságok jövedelmi adójának kvótáját.

Csáky István magyar külügyminisztert december 15. vagy 16-ra várják Berlinbe. Valószínűnek látszik, hogy ekkor Hitler kancellár is a német fővárosban lesz. Chalkovsky cseh külügyminiszter a magyar külügyminiszter látogatása után, tehát december 17-én megy Berlinbe. Ciano gróf olasz külügyi-

Van Zeeland terve

Newyorkból jelentik: Van Zeeland volt belga miniszterelnök résztvevett a gazdasági klub által adott banketten és ott beszédet mondott. Kijelentette, hogy az általános békét biztosítani csak egy módszerrel lehet mégpedig nemzetközi gazdasági egyezmény után, mely azonban a jóindulatot is magába kell, hogy foglalja. Van Zeeland programja a következő 5 pontból áll:

1. A vántarítók csökkenése.
2. Az ipari kontingensek megállapítása.
3. A forgalom ellenőrzésére alakult háromhatalmi egyezmény kiszélesítése.
4. Rövidlejáratú kölcsönök megszerzésének megkönnyítése.
5. A nemzetközi adósságok és a kamatok fizetésére vonatkozó egyezmény.

Mussolini ebédje

Rómából jelentik: Mussolini miniszterelnök hétfőn este a Velence-palotában az olasz önellátási terv vezetőinek ebédet adott és azon mintegy 200 személy vett részt. A Duce az asztalnál két munkás között foglalt helyet. — Résztvevett a diszebeden több miniszter és államtitkár és a fasiszta párt vezetői. Az ebéd résztvevőit úgy helyezték el, hogy minden munkaadó mellé egy munkás került és a bankettet a legelőkelőbb keretekben rendezték meg, mintha csak egy államio ünnepléséről lenne szó.

URANIA premiertárogó Tel 12-32

Engedve az általános közöshajnak, visszahoztuk

Jan Kiepura és Eggerth Márta

(első világhálmját)

„SZERETLEK“ (BOHÉM-ÉLNET)

**Két aradi nagymember negyedszázad előtti szellemi harca
a város akkori parlamentjében**

Az élelmiszerek tömeges kivitele körül zajlott le a küzdelem

A két harcoló vezér ezer arany koronában fogadott és a fogadást Mátyás Jenőnek, a most magas pozícióba jutott, volt aradi segédtitkárnak könyve döntötte el

Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogy a 48 éves Mátyás Jenő, az aradi kereskedelmi és iparkamara volt segédtitkára, — aki a világháború elején költözött fel a magyar fővárosba, — most magas pozícióba jutott, mert a Rimamurányi—Salgótarjáni Vasművek részvénytársaság megüresedett vezérigazgatói állását vele töltötték be. A világhírű vasipari vállalat élére került Mátyás Jenő kiváló képességeiről és pályafutásáról már beszámoltunk és itt csupán a 23 évvel ezelőtt Aradon nagy feltűnést keltett egyik nyilvános fogadásról emlékezem meg, amelyet Mátyásnak akkoriban megjelent közgazdasági könyve döntötte el Arad közgyűlésén.

Az említett két kiváló közéleti személyiség — akik a nevezetes városi közgyűlésen elkeseredett harcot folytattak — néhány évvel ezelőtt tragikus módon haltak meg és ha valóban van másvilági élet, úgy az egykor két nagy ellenség azóta bizonyára barátságosan emlékszik vissza a földön folytatott küzdelmükre. *Az azóta elhunyt két harcos fél nevét nem akarom megírni!*, hiszen az olvasó közönség nagyrésze úgy is sejtli.

A szóban lévő izgalmas szellemi párba a világháború első heteiben, 1914. szeptemberben zajlott le Aradváros közgyűlésén. *A harc az aradi élelmiszerek Erdélybe való szállítása miatt támadt.* Ugyanis a háború elején nagy élelmiszerhiány uralkodott Erdély több városában, de Arad akkor is szerencsés helyzetben volt, mert az ujaradi termelők és a bolgár kertészek mindennel bőven ellátták Arad lakosságát. Az aradi élelmiszer kereskedők természetesen akkor is vagonszámra szállították Erdély kopárabb vidékeire az árukat. Emiatt Aradon nagy izgalom támadt és Aradváros rendes havi közgyűlésén szenvedélyes felszólalások hanezottak el.

— *Be kell tiltani az élelmiszerek kivitelét! Nem akarunk éhenhalni!* — kiáltották a türelmetlenebb városatyák.

De nemcsak izgatott kiáltásokban tört ki a félelem, hanem konkrét indítványt is tettek az élelmiszer kivitel betiltására. Ezt már nem

hallgathatta szó nélkül az egyik nagyműve közgazdasági intézmény vezetője, aki állása és tudományos képzettsége alapján is erősen sikra szállt a kivitel betiltását célzó indítvány ellen. Hosszabb beszédében erősen lekritizálta azokat, akik a betiltást követelték.

— Teljes tudatlanságra vall az indítvány, — mondotta a felszólaló, — mert ha a város vezetősége betiltaná az élelmiszerek és más termények Erdélybe való szállítását, úgy mi uszunk a jólétben, de más városok lakói biztosan éheznek. Ilyen képtelenséget senkisémm kívánhat. Kérem a város vezetőségét, hogy a betiltási indítványt azonnal vegye le a napirendről!

A türelmetlen elemek ellentmondásokkal fogadták ezt a közgazdasági fejtegetést, majd a padokat verve haragosan kiáltották:

— *Elég volt! Nem akarunk éhenhalni! Szavazzunk!*

Ekkor szólásra emelkedett az egész város által jól ismert egyik volt országgyűlési képviselő, aki nemcsak nagy tudásával, hanem rendkívüli szónoki képességeivel is több évtizeden át mindig feltűnést keltett Arad parlamentjében. Az illető és a már említett közgazdasági hivatal vezetője állandó szellemi harcban állottak egymással, mert mindketten jól ismerték saját képességeiket. Az idősebb szónok most is meg akarta mutatni, hogy ő is van olyan jó közgazdász, mint ellenfele. Sorra igyekezett lerontani a közgazdasági vezér érveit és ő is hosszú előadást tartott, a melyben részletesen foglalkozott a „*prohibí-tív*” azaz a ki- és bevittelt teljesen lehetetlenné tevő vámról.

Az ellenfél nyugodtan hallgatta végig a határos beszédet és csak ezzel a néhány szóval válaszolt:

— *Aki még azt sem tudja, hogy mi az a prohibí-tív vám, azzal én nem vitatkozom, — szólt és mosolyogva ül le a helyére.*

Erre a másik szónok a következőket felelte:

— *Az előttem szóló mélyen tisztelt város- atva kétsébevonta az én közgazdasági tudá-*

somat. Ezt én nem hagyhatom válasz nélkül és ezennel felajánlok ezer aranykorona fogadást és bebizonyítom, hogy nekem van igazam a prohibí-tív vám értelmezése tekintetében.

A közismeri közgazdász az izgalomtól kipírult arccal kiáltotta vissza:

— *Tartom a fogadást!*

A másik szónok, aki a fogadást felajánlotta, s aki előre felkészült erre a szellemi párba, nyomban kivette a zsebéből Mátyás Jenő akkori kereskedelmi és iparkamara segédtitkárnak egy évvel ezelőtt megjelent „*A vámpolitika alapfogalmai*” című könyvét, a melyben a szerző világhírű közgazdasági tudós tanulmányai alapján több oldalon át ismertette a prohibí-tív vámot. Mátyás könyve szerint a betiltó vámot a kiváló szónok értelmezte jól.

Az ügy befejezéséhez tartozik, hogy a szóharc közgazdasági vezér-szereplője nyomban őszintén elismerte ezt és kijelentette, hogy az ezer koronás (mai értékben több mint negyvenezer lei) fogadást elvesztette és az összeg a nyertesnek rendelkezésére áll. Az illető megköszönte ellenfelének tárgyilagosságát és ezzel fejezte be az emlékeztető ügyet:

— *Az ezer koronát ezennel átengedem Arad város szegényei számára.*

Ujabb intézkedések Németországban a tőke kiáramlása megakadályozására

Berlin. (Rador.) A birodalmi nemzetgazdasági ügyi minisztérium közli az 1939. január 1-én életbelépő új devizasabályozási törvényt. Az új törvény az 1935. február 4-én kelt törvény előírásainak újabb kiadása. Az érvényben lévő megszorítások terén változás nem történt, a tapasztalat azonban annak szükségességét mutatta, hogy a tőkekiáramlás megakadályozására hozzanak újabb rendszabályokat. Ilyképen az ajándékok küldése és elfogadása, valamint a kivándorlók vagyonának az országból való kivitele csakis különleges engedély alapján történhetik. Tilos a zsidó vallású német alattvalóknak, vagy a Németországban lakó zsidóknak, hogy külföldi utazásaikra a legszükségesebb személyi poggyászukon kívül egyéb tárgyat magukkal vigyenek.

RENDSZERES UTAZÁSOK

A KÖVETKEZŐ ALLAMOKBA:

**Egyesült Államok
Kanada**

Ausztrália

Közép-Amerika

Kuba, Mexikó

Délamerika

Argentína—Paraguay—Uruguay

Afrika (Marokkó)

holland, belga és francia gőzösökkel.

Egyiptom és Palesztinába

a Serviciul Maritim Roman gőzöseivel.

Információk és prospektusok a vezérképviseletnél:

Holland-Amerika Linie

L. H. Lazarovitz ur vezetése alatt

ARAD, Cal. Banatului 2. Telefon: 1850

BUCUREȘTI Calea Victoriei 70. et. I.

Tel. 4. 41. 65.

TIMIȘOARA, Str. Venetia No. 2.

Tel. 39—89.

Színház - Művészet

Ma este „Mindig a nők kezdik” bohózat- premier a színházban

Ennek a kitűnően sikerült bohózatnak az alapötlete annyira eltérő és új, hogy minden vonatkozásban teljesen eltér az eddigi elcsépelet bohózatmáktól. László Aladár szerző egyik világhírű darabjával állunk itt szemben, amely addig még mindenféle áttűzőrejtő sikert aratott. A ma esti premier valóságos kacagóest lesz. Soha ennyi nevetés és jókedv nem halmozódott még össze darabban, mint a „Mindig a nők kezdik” című bohózatújdonosságban. Aki mulatni és kacagni szeret,

annak feltétlenül meg kell nézni a ma esti bemutatót, amely a maga nemében tökéletes előadás lesz. A színház igazgatósága a várható nagy sikerre való tekintettel ma, szerdán és holnap, csütörtökön tartja műsoron a darabot. A skágerhez méltó szereposztásban kerül színre László Aladár bohózata. A két fő női szerepet Harmath Jolán és Vojtíczky Elvira játsszák. Mindkét nő szereplő kabinetalakítással fogja meglepni a közönséget. A szerepeket Horváth László, Lázár Hilda, Miklóssy Eta, Felhő Ervin, Derecskey Pál, Kiss Elemér, Ágay Margit, Bartos Csilla, Révész Sándor, Szabó Gyula játsszák. Eseménye lesz a ma esti premiernek idősebb Szendrey Mihály fellépése, aki egy egyéniségére szabott ragyogó alakítással örvendeztetni meg a közönséget, Horváth László, mint a darab rendezője, lelkiismeretes munkával fővárosi színvonalon álló bohózatbemutatóval szolgál az aradi közönségnek.

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Szerdán: „Mindig a nők kezdik”. (László Aladár hatalmas sikerű bohózatújdonossága. Itt először).

Csütörtök: „Mindig a nők kezdik”.

Ma és csütörtökön este:

**Mindig
a nők kezdik**

Szenzációs bohózatújdonosság.

Ha jól akar kacagni, jöjjen a színházba!

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Északamerika kölcsönhöz juttatja a déli államokat!

Morgenthau kincstári kancellár feltűnésteltő nyilatkozata

Washington. (Rador.) Morgenthau kincstári kancellár jelentést tett, hogy szolgálatszerve tanulmányozzák annak lehetőségét, miként juttathatnák a délamerikai államokat nagyobb kölcsönhöz, hogy azok az Egyesült-Államokban előállított cikket vásárolhassanak. Ennek a nagyvárnyu kölcsönnek egyben

az is célja volna, hogy a kölcsönt igénybevevő államok valutáját stabilizálják. Az utolsó 10 hónap alatt az Egyesült-Államok 622 millió dollár értékű árut vásároltak a latin amerikai államoktól, míg azok csak 522 millió dollár értékű vásárlást tettek. Az így előállott különbséget a valutáris nehézségek okozták.

Beleőrült szerelmese halálába és kivágta a sírból kiásott holttest szivét

Ploestiből jelentik: Pantazi községben a múlt héten eltemették Spirea Dobre 18 esztendősen feltűnő szép leányt. Az egész községben nagy volt a szomorúság a tragikus haláleset miatt, de különösen Petre Popa fiatal legényt verte le a csapás, mert szerelmes volt a leányba. A temetés óta minden éjszakát a sír mellett töltötte el a legény, akin az elmebaj jelei mutatkoztak. Mindenkinék azt mondta, hogy

szerelmesének szive hívja. Tegnap éjjel a csendőrök kimentek a temetőbe és megdöbbenéssel állapították meg, hogy a sírt felbontották. A leány holttestét Petre Popa kivette a koporsóból, felvágta a hasát és mellét, majd a kivett szivhez beszélni kezdett. A csendőrök a ploestii elmeegógyintézetbe szállították a szerelmébe beleőrült legényt.

Lindbergh elvesztette népszerűségét Amerikában?

Newyorkból jelentik: Az Informația című lap, hivatkozással a „Star” című amerikai lap cikkére érdekes tudósítást közöl Lindbergh ezredesről.

A cikk szerint Lindbergh ezredes nem olyan népszerű már Amerikában, mint volt. A legnagyobb amerikai légitársaság közlekedési

vonalat „Lindbergh-vonalnak” hívták. Ezt megváltoztatták. A lap hangsúlyozza, hogy Amerika közvéleményében nagy ellenszenvet keltett az a hír, hogy Lindbergh, az amerikaiak egykori bálványa Németországban telepedett le.

Az etnikai elsőbbség kérdései a bucuresti-i sajtó megvilágításában

A „Romania” és a „Capitala” fejtegetései

Az ország közvéleményét egyre intenzívebben foglalkoztatják a kormány bejelentett új intézkedéseinek keretei. A Romania című bucurestii lap szerint a kormány a román elem támogatását célzó tervének végrehajtása során különös tekintettel lesz Bukovina gazdasági helyzetére, annál is inkább, mivel az utóbbi években foganatosított kormányintézkedéseknek nem sikerült orvosolniuk az ottani gazdasági bajokat.

A „Romania” fejtegetései az etnikai elsőbbség problémájáról

A Romania egy másik cikkében a következőket írja:

— Az etnikai elsőbbség problémája a falvakkal vonatkozásában is tanulmányozásra kerül. A román elsőbbség kérdésének ugyanis nemcsak városi jellege van, hanem kapcsolatban áll a falvak életével is. Az idegen elem beszívargása, amely élénkebb a városokban, pusztításaitól nem kímélte meg a rurális környezetet sem. Számosan vannak olyan idegenek, akik birtokot szereztek a vidéken, amint-hogy azoknak az idegen tőkés és összetételű társaságoknak is nagy a száma, amelyek falusi ingatlanokkal rendelkeznek.

— Ebből a szempontból nézve a román elem támogatását célzó kormánytevékenységet, lehetségesnek látszik annak e területre való hatásos kiterjesztése is, olyan intézkedések foganatosítása, amelyek megtiltják majd, hogy falusi javakat szerezhessenek azok az idegen tőkés társaságok, amelyeknek igazgatóságai jórészt idegenekből, más részük pedig kisebbségi román állampolgárokból állanak.

— Ezeknek a társaságoknak csak akkor kell megadni a jogot arra, hogy falusi ingatlanokat szerezhessenek, ha eleget tesznek annak a lényeges feltételnek, amely szerint úgy a tőke, mint a vezetőség összetétele tekintetében a román többség biztosított.

— Az idegenek birtokában levő földjavak problémáját is eredményesen lehet megoldani a román elem érdekében. Az állam elővételi joga kiterjeszthető az 50 hektárnál kisebb földbirtokokra, ugyancsak más javakra is, amelyek nem az agrárreform során jutottak tulajdonosaik birtokába. Akkor pedig, amikor az állam gyakorolta már elővásárlási jogát, ugyancsak az államra hárul az a kötelezettség, hogy az etnikai román elemet hozzásegítse a vétel igényelte szükséges anyagi eszközökhöz.

— Vázoltuk itt annak a nagyszabású tervnek néhány pontját, amelynek az a célja, hogy a közélet első vonalába helyezze a román elemet. E terv alkalmazásával pedig a jelenlegi kormány nem fog késlekedni. E tekintetben biztosítékul szolgálnak a románság érdekében eddig foganatosított intézkedések. Hasonlóképpen biztosítéknak lehet tekinteni Miron Cristea patriárka-miniszterelnök Öszentségének nyolc hónappal ezelőtt mondott szavait is: „Az új élet, amely az új alkotmány jegyében ver gyökeret, mindenek fölé a román nemzetet helyezi, amely súlyos áldozatokkal teremtetted meg Romániát. Érdekeinek minden vonalon elsőbbsége kell, hogy legyen.”

A „Capitala” jelentése a romániai zsidókérdés megoldási tervéről

A Capitala című lap értesülése szerint a kormány nagyszabású tervet készít elő a

zsidókérdés megoldására. A tervezet elsősorban is a román etnikai elemnek a zsidó elemmel szembeni számarányát szabályozza az összes szabadfoglalkozási ágakban. A tervezet nemcsak a szabadfoglalkozási ágakra terjed ki, hanem a lap értesülése szerint a kereskedelmi és ipari vállalatoknak is be kell tartaniuk a megállapítandó személyzeti és fizetési arányt.

— Ezek a rendszabályok — írja a lap — a nemzeti elem megerősítését szolgálják, elűntetve mindazt, ami még ingerlően hathat a román közvéleményre. Más országokban már régen bevezették ezeket a rendszabályokat. Eme reformok által a többségi elem és a kisebbségek közti szükséges egyensúly valósul meg a román etnikai elem támogatása céljából — fejezi be a lap érdekes jelentését.

Végrehajtják a gépüzemek nyugdíjnélkül maradt nyugdíjasait

a régebbi városvezetőségek által méltányosságból folyósított előlegek miatt

Több ízben foglalkoztunk már az aradvárosi gépüzemek nyugdíjnélkül maradt volt alkalmazottainak ügyével, akiknek járandóságait azért nem fizetik ki, mert még évekkel ezelőtt, az akkori gépüzemigazgató formai hibát követett el a nyugdíjlevonások befizetésénél. Emiatt azután a nyugdíjpénztár megtagadta a volt gépüzemi alkalmazottak járandóságainak kiutalását és a szerencsétlen emberek hiába próbálják orvosolni azt a hibát, amit más követett el, a legsúlyosabb helyzetben kénytelenek tengődni. Néhány hónappal ezelőtt azokat az előlegeket is megvonták tőlük, amelyeket a régebbi városvezetőségek méltányosságból folyósítottak számukra, most pedig ezek az előlegek még súlyosbították nehéz életkörülményeiket, mert a városvezetőség visszaköveteli a régebben kifizetett összegeket. A városvezetőség azzal indokolja ezt a rideg eljárást, hogy az előlegkiutalásoknak semmiféle jogi alapja nem volt és hogy a város érdekei kívánják meg ezeknek a tételeknek visszaszerzését. Mivel a visszafizetésre szóló felhívás eredménytelen maradt — hiszen olyan rossz anyagi körülmények között élő emberekről van szó, akik legutóbb gyalog voltak kénytelenek Temesvárra menni, hogy a királyi helytartó elé terjesszék sérelmüket, — a városvezetőség intézkedésére valamennyi érdekeltnél foglalást eszközöltek. A foglalást három éven keresztül megismétlik, feltéve, hogy időközben nem sikerül az előlegösszegeket behajtani.

Borzalmas rablógyilkosság Sepsiszentgyörgyön

Sepsiszentgyörgy. Borzalmas rablógyilkosság történt Sepsiszentgyörgyön. Két eddig még ismeretlen egyén behatolt özv. Gál Sándorné 76 éves asszony házába, ahol az öregasszony egyedül lakott egy kis 13 éves cselédleánnyal. A rablók, akik közül egyiknek az arca be volt kormozva, a cselédleányt megfenyegették, hogy nyikkan se merjen, majd száját betömve, bezárták a fűszekrénybe. Ezután behatoltak a lakásba, ahol özv. Gál Sándornét leteperték, majd a nyakát késrel elvágták. Az öregasszony nyomban meghalt. A rablók ezután kifosztották a szegényes lakást és elmenekültek. A gyilkosságot a szomszédok vették észre és jelentették a rendőrségnek, mely azonnal megjelent a helyszínen és a főügyész vezetésével megkezdte a nyomozást.

CORSO 5 órától folytatódagosan!

Kettős műsor!

I. **A KETARCU EMBER** RALPH BELAMY és MARIAN MARCH

II. **BÜNÖK UTJA** LLOYD NOLAN és WALTER CONOLLY Két bűnügyi film. Rendes helvárak

Jön rövidesen a színes fimcsoda: ALI BABA és a 40 RABLÓ és OLYMPE BRADNA, GENE **Paradicsom tündére** RAYMOND idei első nagy filmjük:

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-52. Sürgönycim: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre . . . . 420 „ || Egy hónapra 70 „

Csontoáz a volán mellett

Fokváros autótulajdonosait hetek óta egy fiatal fiukból álló csínytevő banda bosszantotta. A banda tagjai éjnek idején kilyukgatták az uccán álló autók pneumatikáit, a nyitvahagyott kocsik ülését összevagdosták és olyan károkat okoztak, hogy a tulajdonosok összefogtak a banda leleplezésére. Amikor három fiatalember kinyitotta egy csukott autó ajtaját, hogy szokás szerint mindent felforgassanak a kocsi belsejében, leírhatatlan megdöbbenéssel tántorodtak vissza. A kormánykeréknel leheér ingbe bujtattott csontváz ült, csontkezeivel a volánt szorongatta. Az egyik fu elájult, a másik kővé meredve, halálápadtan állt a „kísértet” előtt, a harmadik kétségbeesett sikolyban tört ki. A sikoltásnak nem várt eredménye lett: a gonosz kölyköket egész embergyűrű vette körül: Fokváros felbőszült autótulajdonosainak csapata, akik csak erre vártak, a következő pillanatban nekiestek a gyerekeknek és alaposan elnéspárgolták őket, hogy ne jusson többé eszükbe hasonló csínytevésre még csak gondolni is. Kiderült, hogy az autó, amelyet a három fu felnyitott, egy orvos tulajdona. Az orvos a rendelőjében álló csontvázat szépen kísértetnek díszítette fel és úgy ültette a kormányhoz. A kísérteties kaland óta Fokváros autótulajdonosai nyugodtan az uccán hagyhatják kocsijaikat.

— IDŐJÓSLAT. Változó felhőzet és a hőmérséklet állandósul.

— Tătărescu Rómában. Rómából jelentik: Tătărescu Gheorghe, Románia új párisi nagykövete Rómába érkezett, ahol mint magánember néhány napig fog tartózkodni.

— Román nagykövetség a Szentszék mellett. Bucurestiből jelentik: Tegnap királyi rendelet jelent meg, amelynek értelmében a Szentszék melléi követséget december 15-től kezdve nagykövetségre emelik.

— A bíróságok karácsonyi szünete. Kolozsvárról jelentik: A bíróságok karácsonyi szünete ünnep szombatján, december 24-én kezdődik meg és 1939. január 9-ig fog tartani.

— A szlovák kormány elbocsátja a cseh tisztviselőket. Durcsánszky, a szlovák kormány közlekedésügyi minisztere 1500 olyan cseh vasuti tisztviselőt bocsátott a prágai kormány rendelkezésére, akik eddig Szlovákiában teljesítettek szolgálatot. A szlovákiai csendőrpárancsnokság 1030 cseh rendőrt mentett fel állásából és a rendőroket a prágai kormány rendelkezésére bocsátotta. A szlovák kormányának az a célja, hogy 1939. január elsejével a Szlovákiában szolgálatot teljesítő összes cseh tisztviselőnek és alkalmazottaknak felmond, ami a cseh tisztviselők körében nagy izgalmat keltett. Egy cseh tisztviselő agyonlőtte a szlovák nemzeti érzéseiről ismert Galla tóketerebesi járási vezetőt. A szlovák lakosság elégtételt és a gyilkos példás megbüntetését követeli.

— Felvilágosítás a városi kényszermunka megváltásáról. A kötelező városi közmunkával kapcsolatosan — amelynek elrendeléséről már beszámoltunk — a polgármesteri hivatal közli, hogy írásbeli nyilatkozatot közzé kell tenni azoknak, akik nem óhajtják megváltani a munkakötelezettséget. Mindenki, aki természetben kívánja elvégezni az ötnapos közmunkát, amelynek tartama alatt maga köteles saját élelmezéséről gondoskodni, szabályszerűen felülbélyegzett beadványban köteles ezt a városvezetőség tudomására hozni. Aki nem tesz ilyen írásos nyilatkozatot, azt minden további eljárás nélkül, automatikusan megterhelik a 250, illetve 375 leies megváltási összeggel.

— Ember Manó halála. Budapestről jelentik: Ember Manó volt aradi jóságigazgatósági főtanácsos december 13-án Pécelen elhunyt. Temetése december 15-ikén délután 2 órakor lesz a péceli temető halottasházából. Az elhunytban Ember Jenő dr. kórházi főorvos és Ember Gyula dr., a külügyminisztérium sajtóelőadója édesapjukat gyászolják.

— Csak az eredeti tervek miniszteriumi jóváhagyása után kerülhet sor a gázszolgáltatás terén tervezett újítások alkalmazására. A városi közüzemek igazgatósága közli, hogy a gázgyár megszüntetésével és a gázszolgáltatás terén alkalmazandó újításokkal kapcsolatos megoldásra csak akkor és olyan formában kerülhet sor, amikor és ahogy a közüzemek igazgatósága által előterjesztett terveket a minisztérium jóváhagyta.

— Házkutatás után letartóztatták dr. Böszörményi Károly, szatmármegyei földbirtokost és fiát. A szatmármegyei csendőrség bizalmas uton kapott feljelentés alapján házkutatást tartott dr. Böszörményi Károly pettyén! földbirtokos lakásán. A házkutatás során több levelet foglaltak le, amelyet dr. Böszörményi Magyarországon lakó rokonaitól kapott. Ugyanakkor elkobozták annak az előadásnak a másolatát, amelyet a földbirtokos Sándor nevű fia a magyarországi Sárospatakon tartott a romániai magyar kisebbség helyzetéről. A leveleken és az előadások szövegén kívül egy „Magyar a magyarnak” feliratu jelvényt is lefoglaltak. A házkutatás után úgy dr. Böszörményit, mint 19 éves gazdasági akadémiai növendék fiát letartóztatták és átkísérték a kolozsvári hadbíróóság fogházába.

Jutányos TŰZIFA

AUFRICHT FATELEPEN
Str. Dim. Raion 15-17Száraz bűkk, osor gyer-
tyán-fából nagy raktár. Olcsó ár. Szolid kiszolgálás.
Telefon 10-69.

— A szatmári diákok este hat óra után nem járhatnak az uccán. Szatmárról jelentik: Coman Simion ezredes-prefektus rendeletet adott ki, amelynek értelmében a középiskolai tanulók este 6 óra után nem léphetnek ki az uccára. Kivételt képeznek a kereskedelmi iskolák és a tanonciskola növendékei, akik este fél 8 óráig járhatnak az uccán. Elrendelte továbbá a prefektus, hogy a középiskolások fényképpel és az iskola igazgatóságának aláírásával ellátott igazolványt hordjanak maguknál. A szülőket és a gondozókat személyében teszik felelőssé a növendékek tevékenységéért. Ugyanakkor megtiltották, hogy a növendékek mozi, vagy más színházi előadásokat látogassanak. Kivételes esetekben erre az iskola igazgatója ad engedélyt. A rendőri szervek utasítást kaptak a rendelet betartásának szigorú ellenőrzésére. Amelyik diák a rendelet ellen vét, azt letartóztatják.

Kellemes ünnepeket

és igazi örömet szerez magának az, aki

Dus
válaszleikHARTMANN KALMÁN ékszerésznél
vásárol karácsonyi és újévi ajándékot.

— Halálba menekült kártyaadósságai elől. Budapestről jelentik: Dr. Berger Pál, 36 éves, dúsgazdag budapesti orvos mára virradó éjszaka öngyilkossági szándékából a Dunába ölte magát. Öngyilkosságának okát nem tudják, de azt beszélik, hogy százezres kártyavesztéséig viték a halálba.

— KERÉKPÁR-TOLVAJLAS. Tatár Ferenc, aradi, Rahovei uca 141. szám alatti lakos bejelentette a rendőrségen, hogy valaki tegnap délután ellopta a 3571-es rendszámú kerékpárját. A tolvaj kézrekerítésére a rendőrség vizsgálatot indított.

— A pozsonyi gyűjtés. Pozsonyban gyűjtést rendeztek a magyarok, németek és szlovákok. A magyarok 53.460 koronát, a szlovákok 19.600 koronát, a németek 22.000 koronát gyűjtöttek össze szegénysorsú néptársaik felségélyezésére.

Akrobaták menekülnek

— ZÜRICH TÖZSDEZÁRLAT: Páris 11.58, London 20.52 és fél, Newyork 442, Milánó 23.32 és fél, Amszterdam 240.25, Berlin 177.23, Prága 15.12, Varsó 82.20, Belgrád 10.00, București 3.25.

— Meghalt Ányos Laci nótaköltő. Budapestről jelentik: Kedden meghalt az egyik legnépszerűbb magyar nótaszerző: Ányos Laci, családi néven Adler László. Bátyja volt az ugyancsak híres magyar nótaszerzőnek, Sas Nécinak. Ányos ismertebb nótái ezek voltak: „Ugy elmegyünk egymás mellett, mint két ismeretlen”, „Elkerülsz, mert szegény vagyok...”, „Arnyékos kis uccákban...”. Ányos Laci eredetileg műkereskedő volt, de üzletével felhagyott, mert sokkal jobban jövedelmezett a nótaszerzés. Szívasztma ölte meg 59 éves korában.

— KÉMÉNYTŰZ A FISCHER ELIZ-PALOTÁBAN. Kedden, a kora esti órákban arról értesítették az aradi tűzoltóságot, hogy a Fischer Eliz-palota egyik kéménye kigyulladt. A tűzoltóság nyomban a helyszínre vonult és sikerült eloltani a veszedelmesnek mutakozó kéménytűzet, még mielőtt az nagyobb méreteket ölthetett volna.

— A Kölcsey Életiskola negyedik irodalmi előadása ma este a Kultúrpalota kiállítási termében a szeretlem és bölcselm román költőjének, Eminescu-nak művészi egyéniségével fog foglalkozni. Berde Mária, az előadó érzésben és a magyar költői nyelv kifejező szépségének birtokában rokon lélek a román költővel, akinek eszmévilága népe lelkén keresztül az egész emberiségé. Emelkedett, élvezetes lesz meghallgatni Berde Mária kitünő fordításában és előadásában a mutatványokat Eminescu lírájából és megismerkedni a szenvedésekben gazdag lélektel, mely a fájdalom költői szépségével gazdagította népét és az emberiség egyetemét. Berde Mária előadásával bezárja a Kölcsey Életiskola ez évi előadásait, melyeket az új év januárjában tavaszgyűlést fog helyezni és más erdélyi városokból jövő előadókkal. Mindezek az előadások, melyek meghallgatására különösen az ifjú nemzedéket hívja szeretettel a Kölcsey Egyesület, a jövőben is ingyenesek és helyiségük a mindig kellemesen fűtött kisterem a Kultúrpalotában. Az előadás kezdete este 9 órakor.

— MEGHALT A SZENTANNAI VASUTI BALET ALDOZATA. Annak idején beszámolt az Aradi Közlöny arról a szerencsétlenségről, amely a szentannai állomáson érte Hennie Károly szentannai címfestőt. Mint ismeretes, Hennie Károly egyik barátját az állomásra kísérte és fel szállt vele a vonatra. Beszélgetés közben nem vette észre a vonatindulás idejét. Ezért már csak a vonat elindulása után tudott leugrani a vagonból. Szerencsétlenségére azonban oly rosszul ért földet, hogy hanyatt zuhant és koponyatörést és agyrázkodást szenvedett. Rendkívül súlyos állapotban az aradi központi kórházba szállították, ahol az orvosok önfeláldozó kezelése ellenére is, több napi kínolódás után azonban most meghalt. A szerencsétlenség áldozatát hatalmas részvét mellett temették el.

— Dr. Váradi Károly, a párisi Pitié-kórház volt orvosa, rendeléseit Lipován, Str. Reg. Ferd. 30. alatt megkezdte.

— ÚJ SAJTÓ-INTÉZKEDÉSEK Magyarországon. Budapestről jelentik: A belügyminiszter december 12-től 18-ikáig feliüggesztette a Hubay Kálmán szerkesztésében megjelenő „Magyarország” című lap megjelenését. A beállítási végzés indokolása szerint a lap december 6-án „Miért, miért, miért”, december 10-i számában „Reformok rendőrintézkedéssel” című két cikkével és december 11-iki számában megjelent karrikatúrákkal az ország érdekeit veszélyeztette. A miniszterelnökség 806 időszerű lap megjelenését engedélyezte. Negyvennyolc kérelmet elutasítottak. Az elutasított lapok azonnal megszüntek.

— Halálozás. December 12-én délután három órakor elhunyt Nagy János, aki évtizedekig az Aradi Közlöny hűséges lapkihordója volt. Nagy János rövid szenvedés után 48 éves korában távozott el az élok sorából. Temetése december 14-én délután 4 órakor lesz a Felsőtemető halottasházából. Az elhunytat özvegye és gyermekei gyászolják.

— VÖRHENYJÁRVÁNY LÉPETT FEL LUGOSON. Tudósítónk jelenti: Az utóbbi időben napenként fordulnak elő a városban vörhenyes megbetegedések, nemcsak a gyermekek, hanem a felnőttek között is. A betegség lefolyása enyhe. Az utolsó két nap alatt ismét öt vörhenyes beteget szállítottak be a kórházba. A város egészségügyi hivatala megtette a szükséges intézkedéseket a járvány leküzdésére.

— ELITÉLT BETÖRŐK. Az aradi törvényszék ma távollétében két évi börtönre ítélte Nedelcu Iosif büntetett előéletű aradi lakost. Nedelcu Iosif ezuttal lopási kísérlettel és tiltott fegyverviseléssel vádolttan állott a törvényszék előtt. Nedelcu egy Filimon Gheorghe nevű társával együtt lopást kísérelt meg Benea Iosif aradi lakosnál. Benea mind a két betörőjét megzavarta, mire Nedelcu menekülni akart és egy bajonettel fejét ütötte Benea. A törvényszék Nedelcut két évi börtönre és Filimont egyhavi elzárásra ítélte.

Gyerekek a szemétlárában

A hajnali szürkületben, amidőn a derengő uccákon csak a decemberi szél és az uccaseprő seper, akkor történt s talán csak azért nem jegyezhetők fel, mert ilyenkor mélyen alszik. Nem csak a szó fizikai értelmében, hanem elvonatkoztatva is: mélyen alszik mindenki...

Az uccaseprők hajnalban, amint az egyik szemétlárákat felnyitották, hogy a város összekapart hulladékát a láda tonkába ejtsék, ijedten hőköltek vissza. Riadtan, értelmetlenül bámultak egymásra, mert a szemétláda mélyén két gyermek szendergett. Egymást átölelve, ahogyan a szívetfacsaró mesékben a „gonosz mostohától elüldözött árvák”. — Különös, de nagyon igaz, hogy az idő sodrában pergő élet termel leginkább a giccseket. — Ha a „szemétlárában alvó gyermek” az író képzeletében elevenedik meg és regénybe, vagy novellába rögzül, az olvasó émelegve felháborodik. Manapság ilyen történetet senkinek sem lejegyezni, — de az élet vakmerőbb.

Talán ez a vakmerő felbukkanó fordulat riasztotta meg az uccaseprőket, akik ott dideregtek a decemberi virradatban a szemétláda nyitott szája előtt. Az egyszerű lelkű ember sohasem tanács-talan a nyomor megnyilvánulásai előtt, s a meg-hatódottságát sem úgy tolmácsolja, ahogyan „jó” regényekben hízott fantáziájú városi ember elkép-zeli. — Az uccaseprők némán visszahajtották a szemétláda tetejét, s nem zavarták meg a két kis külvárosi csirkefogó szendergését. Letelepedtek a gyalogjáró peremére és pipára gyújtottak. Vártak. És nem lehet tudni, hogy a komisz dohány füstje, avagy a meghatódottság fojtogatta a torkukat, mert krákogtak.

Az egyik gyerek, mint a veszély előérzetétől rettent nyúl felriadt, óvatosan nyitotta fel a szemétláda tetejét, s amidőn meglátta, hogy felnőttek őrzik az álmát, kiugrott, s menekülni kezdett a hajnali szürkületbe. A másik gyerek az álom ernyedtségéből kábultan kászolódozott. — menekülésre már nem volt ideje. Az uccaseprők kérés tenvere visszatartotta, s ott remegett valami különös bűntudattal. És elmondotta: „Nem merek hazamenni... Otthon nincs mit enni — az anyám mosónő és mezev, mert nem vihettünk haza semmit”. — „Az apád?...” — „Meghalt”.

Az uccaseprők remegő foglya, amidőn látta, hogy a szemében félelmetes rendőr kávészinű kabátja nem tűnik fel a némán merengő uccán, valami kis bátorságot gyűjtött össze: „Bozsák Jós-kának hívnak. A testvérem, aki elszaladt, mon-dotta, hogy bujjunk bele a szemétlárába, mert ott nem fuj a szél...”

A uccaseprők megindultak, velük baktatott a rongyos ruhájú kis Jóska. — Mit csináljanak vele? — Az egyiknek eszébe jutott, hogy az újság-ban olvasott valami jótékonyaságról és a reoszele-ébredt uccán megkérdezték valakit: merre? Elju-tottak a „Patronaj” egyesülethez. És Jóska aggo-dalommal leste a különösen, bánatosan mosoly-gó asszonyok gyanus tevékenységét: fűrdővizet készítettek. De felderült az arca, amidőn tiszta me-leg ruhába öltöztették. Bozsák Jóska a kis külvá-rosi csirkefogó most már nem a szemétláda, vagy az uccaseprők pártfogoltja, hanem a gyermekvédő egyesület boldog foglya.

A furcsa, gicceses történet, amelyet az élet formált, ugyanazon nap hajnalán történt, amidőn az égi békességbe távozott Vásárhelyi Janka, a nyomoruság igazi átérzőjének szellemét idézték az aradi Minorita Kulturházban. Valaha az ő pillan-tása mélyedt igazán a külvárosi kis bozsák jóskák riadt szemébe. Kiemelte a szemétlárák mélyéről vézna testüket és napfényt, gondtalanságot aján-dékozott a külvárosok gyermekének, aki már nem is mer hazamenni, — hiszen ugyanis hiába: teljesen mindegy, hogy a dohos levegőjü oduban, vagy a város szeméte között alél álomba.

Ha hinni tudunk még a különös intőjelekben, dideregve eszméljünk rá, hogy talán ez a különös történet nem épen a furcsa véletlen szeszélye foly-tán elevenedett meg azon az emlékest hajnalán, amidőn a csillagokhoz szállt aradi jótévő, Vásár-helyi Janka mindent megértő szellemét idézték. A külvárosok mélyén még megszámlálhatatlan bozsák jóskák tengődnék, akik a nappal átéhezve éjszaka-ra a szemétlárába menekülnek...

Ez a gondolat kísértés, mint egy aggodalmas szellem, aki az éjszakába süllyedt nyomortanyák felett dideregve imbolyog...

NEDECZKY FERENC

HA SZÉP ÉS HASZNOS KARÁCSONYI AJÁNDÉKKAL

akarja meglepni hozzátartozóit, úgy keresse fel

SÁNDOR IVÁN & COMP.

csillárgyári lerakatot. Bul. Regina Maria 18. Telefon 1132, ahol minden igénynek megfelelően kiválaszthatja a megfelelő ajándékot. Karácsonyig árleszállítás!

Napi 1000 lei kártérítés terhe mellett

a felmondott bérlemény azonnali kiürítésére szőlította fel a városvezetőség a Palace kávéház bérletét

A Palace-kávéház bérletének felmondására a városvezetőség most már erélyes lépésre határozta el magát. Mivel Scheer Elemér, a kávéház jelenlegi bérlője, akinek szerződését azzal az indoklással mondták fel, hogy a meg-állapodástól eltérően fizette a házbért, nem választotta a felmondó levélre, viszont a felmon-dást megelébbeszte a temesvári közigazgatási bírósághoz. Mivel a városvezetőség a bérlettel szemmi fele választ nem kapott, utasította a jogügyi osztályt, hogy nyújtson be kilakolta-tási keresetet a bírósághoz, ami meg is tör-

tént és ebben az ügyben január tizenhetedikére tüzték ki a tárgyalást. Mivel pedig a város addig is, amíg bírói döntés alapján léphet fel a kilakoltatás foganatosítására, ismételt fel-szólította Scheer Elemért, hogy haladéktala-nul ürítse ki a kávéház helyiségeit. Kedden vá-rosi bizottság jelent meg a Palace-kávéházbar és miután Scheer Elemér a személyes felszó-lításra is visszautasította a Palace kiürítését, figyelmeztették az anyagi következményekre, vagyis arra, hogy minden napért, amelyet a felmondott megállapodás alapján igénybevett bérleményben tölt, napi 1000 lei kártérítést tar-tozik fizetni. Scheer Elemér közölte, hogy mindaddig, amíg jogerős bírói végzés nem hangzik el, ragaszkodik a Palace-kávéház bér-letéhez. A városi bizottság jegyzőkönyvet ké-szített, majd eltávozott a kávéházból.

Pénztárcákra és retikülökre

ezüst monogramot
izlésesen készít **Csáky** vésnök.
Bratianu 9.

Az aradi baromfi-, nyul- és kutyakiállítás nyertesei

Az aradi „Carierul” állattenyésztő egyesület ba-romfi-, nyul- és kutyakiállítást rendezett Aradon. A kiállításra számos kolozsvári tenyésztő is küldött ál-latokat. A zsűri a bírálosok megejtése után a követ-kező döntést hirdette ki:

Galambokkal aranyérmét nyertek: Krebsz Béla, Pajtek János, Czigler Géza, Buchard Károly, Nádud-vary Mátyás, Bálint János Seres János, Szöke János, Gilbert Ferenc, dr. Jánossy János, Pajtek Lajos, Stein Márton, Bede István, Zivada István, Doka János, Becio Illés, Ritók Imre, Gáli József, Deák József, dr. Pap Ferenc, Mészáros Sándor, Messer Sándor, Györi Ist-ván, Kertész Tibor, Farkas László, Várady László, Bol-dizai János, Borza Alexa, Major Imre, Babin Aurel, Ba-ranyi Ferenc, Podrumar Gheorghe, Dániel György, Ca-pitan László, Farkas László, Bitoi Nicolae, Szabó Mi-hály, Bogya Árpád, Ianovici Simion, Vidai János, Gro-zescu Tiberiu, Hoportean Valer, Morcan Titus, Farkas János, Lelik Zoltán, Kolozsvár. — A nyulak tenyésztői közül aranyérmét nyertek: Anhaltzer Ignác és Ho-rovitz Tiborné, Czárán Géza (Seprős), Grósz József, Tömpe József. — A baromfitenyésztők közül aranyér-met kaptak: Nesnera Géza, Hendl Ilona, Marcovici Pa-vel, Vusi Ersilia, Unc Petru, Czárán Géza (Seprős), Mol-dovan Elena, Baranyi Ferenc, Tritthaller Ferenc, Pálffy Lajos, aradi mezőgazdasági kamara honctól tenyészte, Csiby Károly, Oravetz Ferenc, Muzsaj János, Mező-gazdák Rt. — Kutyatulajdonosok közül aranyérmét kaptak: dr. N. Oniga főhadnagy, Kiss József, Cure Ga-briella, Cure Terézia, Földes N., dr. Farkas László, Borza Sándor, Farkas János, Micalacean N., Szabó Györgyike, Prokopeiz Ferenc.

Harmincötezer vagon búzát szállítunk Olaszországba

A közelmúlt napokban megemlékeztünk arról, hogy aláírták az új román—olasz kereskedelmi egyezményt. Ennek értelmében ez év december 15-től 1939. május 15-ig harmincötezer vagon bú-zát szállíthatunk Olaszországba. A lira árfolya-mát az egyezményben 7-172 leiben állapították meg. Ami az élőállat kivitelét illeti, ennek lebonyo-lításánál az olasz kormány a romániai élőállat ki-vitelét az eddig alkalmazott legkedvezőbb eibánás-ban részesíti. Az egyezmény szerint háromszáz-ezer lira értékű lovat, husz millió értékű szarvas-marhát, egy millió lira értékű sertést, két millió lira értékű tojást, 250 ezer lira értékű feldolgozott húst, két millió lira értékű baromfit, 170 millió lira értékű búzát, 10 millió lira értékű rozst, más-félmillió lira értékű árpát, 30 millió lira értékű tengerit, másfél millió lira értékű kukoricalisztet, hat millió lira értékű száraz főzeléket, valamint nagy mennyiségű faárut szállíthatunk Olaszor-szágba. Az összkivitel értéke 498 millió 850 ezer lirát tesz ki. Ami az Olaszországból való behozatalt illeti, ennek értékét másfél milliárd leiben ha-tározták meg.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTARAK:
WEISZ gyógyszer-tár, Piata Avram Iancu 12.
(Tel.: 25—20.)
JANKA gyógyszer-tár, Bulev. Reg. Ferdinand
25. (Tel.: 11—00.)
Dr. DICK gyógyszer-tár, Str. Mărășesti 1.
(Tel.: 17—68.)

„SCALA” Nagyjülmek színháza
Telefon: 20—10.
Ma utójára:
A lázadó hős
Warner Baxter legjobb alakítása.
FOX-JOURNAL 5. 7. 15. 9 15
Csütörtökön először:
„Olimpiász I.”
A népek ünnepe!
Mind-en idők leghatalmasabb
filmje.
Kérjük jegyekről
idejében gondoskodni!

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Özv. Nagy Jánosné és családja, fűda-lomtól elszorult szívvel jelentik, hogy a legjobb férfi és apa

Nagy János

rövid szenvedés után, 48 éves korában, f. hó 12-én d. u. 3 órakor, elhunyt. Temetése f. hó 14-én, d. u. 4 órakor lesz az „Eter-nitatea” (felsőtemető) halottasházából, a református egyház szertartásai szerint.

SPORT KÖZLÖNY

Jóváhagyta az olasz szövetség az olasz—román válogatott mérkőzést

A KK-ügyben nem hoztak határozatot

Róma. Az olasz labdarúgó szövetség nagy érdeklődés mellett tartotta meg Vaccaro tábornok szövetségi elnök elnöklése mellett ülését, amelyen szóba kerültek az olasz labdarúgást érdeklő problémák.

Az egyik olasz lap nagy cikkben számol be a szövetségi ülésről és ebből adjuk a következő részleteket:

„Az olasz szövetség átvizsgálta az 1939. évi nemzetközi műsort és nagy meglepéssel vette tudomásul, hogy Jugoszlávia és Románia elleni válogatott mérkőzésekre vonatkozó tárgyalások

előrehaladott stádiumban vannak. A szövetség elhatározta, hogy Románia ellen Bucurestiben a jugoszláviai mérkőzés után fog szerepelni az olasz válogatott csapat.”

A Középeurópai Kupával kapcsolatosan az olasz szövetség ülésén nem hoztak határozatot és ebben az ügyben az olasz álláspontot csak a december 17—18-iki fővárosi értekezleten fogják ismertetni. Az olasz delegátusok egyébként korlátn meg hatalmazást kapnak a szövetségtől a Középeurópai Kupát és az Európa Kupát illetően.

Végetérték a küzdelmek a ifjusági bajnokságban

Az Astra az őszi bajnok

Az ifjusági bajnokságban vasárnap játszották le az utolsó két elmaradt mérkőzést és ezeken az AMEFA és az SGA csapatai nagyarányú győzelmeket arattak és a második, illetve negyedik helyre kerültek fel. Az őszi bajnokságot az Astra csapata két pontelőnnyel nyerte és a tabella a következőképpen alakult:

1. Astra	13	11	1	1	53	14	23
2. AMEFA	13	10	1	2	61	13	21
3. Gloria	13	9	3	1	33	12	21
4. SGA	13	9	—	4	50	24	18
5. Olimpia	13	8	1	4	47	28	17
6. Ințelegerea	13	6	2	5	34	30	14
7. Fortuna	13	5	2	6	23	28	12
8. Unirea	13	5	2	6	36	43	12
9. CAA	13	5	1	7	36	42	11
10. Banatul	13	5	1	7	25	38	11
11. Tricolor	13	4	—	9	24	53	8

12. Hakoah	13	3	1	9	17	39	7
13. Transilvania	13	3	—	10	18	32	6
14. Gaiana	13	—	1	12	16	76	1

Szombaton vendégszerepel Aradon Morejon kanadai néger ökölvívőbajnok

Régnemlátott nagyszabású ökölvívő verseny kerül lebonyolításra Aradon szombaton este, amikor Marejon, a nagyszerű kanadai néger ökölvívőbajnok vendégszerepel Aradon. A pompásnak ígérkező ökölvívő versenyen Morejon ellenfele Covaci, az Aradon tartózkodó román ökölvívőbajnok lesz, aki nyolcmenetes nagyszerű küzdelmet fog vívni a néger bajnokkal. A versenyen a „főeseményen” kívül számos más bokszoló, köztük több Kisantantbajnok szereplésére is sor kerül, úgy mint Matei, Covaci, Melincsek, Menzel Jon, Stanciu, Todor, Savici, Rosák, Vass, Burducea, Horea, Krausz, Lungu, Istrati és Gilicze III.

„Nincs az a Kapásból!”

A bécsi WEV másodnap budapesti vendégjátéka alkalmával szintén vereséget szenvedett, ezúttal a budapesti légkorong válogatott csapattól. Az eredmény 2:0 (1:0, 1:0, 0:0) és a gólokat Róna és Miklós szereztek.

A tizedik olasz bajnoki fordulón az Ambrosiana vereséget szenvedett. Az eredmények: Milan—Torino 0:0, Liguria—Novara 3:1, Napoli—Ambrosiana 1:0, Juventus—Lazio 1:0, Triestina—Bologna 1:1, Lichese—Livorno 2:1, Bari—Modena 2:0, Roma—Genova 3:1.

Budapest vasárnap még bajnoki mérkőzést bonyolítanak le: a megismétlésre ítélt Zugló—Nemzeti mérkőzés kerül lejátszásra, amely tudvalevően 1:1 állásnál félbeszakadt.

Praszler, a Juventus Aradról elszármazott válogatott csatára. ugylátszik, nagy formában van. A Makkabbi elleni mérkőzésen vasárnap nemcsak 3 gólt lőtt, de a mezőny kimagaslóan legjobb embere volt. A „Gazeta Sporturilor” szerint a népszerű „Praszi” azt csinált a pályán, amit akart.

O Az újpesti uszók Wuppertalban, a nemzetközi uszóversenyen több számban győztek. 100 m. gyors: Zólyomi 59.9 mp., 400 m. gyors: Gróf 5 p. 03.5 mp. 100 m. mell: Heins német 1 perc 11.6 mp., 2. Vágó UTE 1 perc 17 mp. Vízpoló: UTE—Wuppertal válogatott 11:7 (6:3). Németh egymaga tíz gólt dobott.

O CSIK FERENC nem indul versenyen többé? Csik Ferenc dr., a magyar olimpiai uszóbajnok úgy nyilatkozott, hogy orvosi hivatása annyira leköt, hogy nem versenyezhet többé.

O Németország—Lengyelország 345.6—328.9. Nemzetközi tornászviadal Drezdában. A németek utánpótlásukat szerepeltették és hat szám közül ötben győztek, a lengyelek csak a műszabadgyakorlatokban szereztek győzelmet. Az egyéniben az első hat helyezett német és csak a hetedik lengyel.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az Argus megnyugtatta

az állampolgárságukat veszített kereskedőket

„A román elem támogatását célzó intézkedések nem irányulnak az idegen kereskedők ellen”

Bucuresti. Az Argus című fővárosi közgazdasági napilap figyelemreméltó megállapításokat tesz az előkészületben lévő és a gazdasági élet románosítására vonatkozó tervekkel kapcsolatban. Többek között így ír:

— A normális gazdasági tevékenységnek rendre, bizalomra s biztonságra van szüksége. Ezeket a feltételeket a kormány reformterve is szem előtt tartja. A vállalati személyzet románosításával egyidejűleg különös figyelmet fordítanak a román és főként a paraszt elem kereskedelmi téren történő támogatására.

— Ez az akció nagy figyelmet igényel, hogy a piacon ne keltsen nyugtalanságot, amely hatását az egész gazdasági életben éreztetné. Ezért a kormány intézkedései, amelyek magukon viselik a gazdasági élet zavartalan menete fölötti gondoskodás belyegét, arra irányulnak, hogy a román kereskedelem részére olcsó hitelket és más megkönnyítéseket biztosítsanak, anélkül, hogy megzavarnák az országunkban évek óta letelepedett és a piacon mély és tartós kapcsolatokkal rendelkező idegen kereskedők tevékenységét. Ezt a tevékenységet nem szabad és nem jó megszakítani, amennyiben az tiszteletben tartja a törvényeket s a törvényes rendszabályokat.

— A jól felkészült és képzett román elemeknek nyújtott ösztönzés természetesen nem jelentheti az idegen kereskedők egzisztenciájának a megszüntetését, hanem csak a román kereskedelem igazságos és bölcs támogatását. Az új román kereskedők előkészítésével egyidejűleg könnyen érthető az ország vezetőinek ama gondja, hogy ellássa ezeket mindazokkal az eszközökkel, amelyek segítségével létalapjukat biztosíthatják és felvehetik a versenyt.

— Azoknak az idegen kereskedőknek, akik az országban üzik foglalkozásukat, semmi okuk nem lehet a nyugtalanságra. Egyetlen intézkedés sem irányul ellenük. Nyugodtan üzhetnek a kereskedelmet, úgy ahogy számos külföldön élő román kereskedő gyakorolja foglalkozását, tiszteletben tartva természetesen az illető ország törvényes rendelkezéseit.

— Ma azok a kereskedők is az idegenek csoportjába tartoznak, akik a felülvizsgálat során elvesztették állampolgárságukat. A most megjelent rendeltörvény értelmében ezek személyazonossági igazolványt kapnak és az idegenellenőrzés alá esnek. Tehát idegen kereskedőknek tekintik őket, akik Romániában gyakorolják foglalkozásukat. Valamennyien tovább folytathatják a kereskedelmet, amennyiben alávetik magukat az idegenekre vonatkozó törvényes intézkedéseknek, annál is inkább, mivel régi kapcsolatokat tartanak fenn a román piaccal s becsületes munkával és hozzáértéssel létesített vállalatok tevékenységét irányítják. A román kereskedelem támogatását célzó kormányintézkedések nem jelentenek hátszát az idegen kereskedők ellen.

— EGY LEIEL TÖBBE KERÜL A „MÁSZÓKÉMÉNYEK” TISZTÍTÁSA, MINT A „CILINDERKÉMÉNYEK” SEPRÉSE. Néhány nappal ezelőtt leközöltük a város által összeállított hivatalos kéményseprési díjszabást és ezzel kapcsolatosan most kiegészítőleg közöljük, hogy a díjszabás értelmében az ugynevezett mászókémények után fizetendő díjtétel egy leiel magasabb, mint az ugynevezett cilinderekémények tisztításának ára.

A Goltáram tropikus hazájába

a „Milwaukee” motoros hajóval nyugatindiai szigetekre, Mexikóba, Északamerikába 1939 január 9-től március 2-ig.

„Caribia”, „Cordillera”, „Orinoco”, „Iberia” motoros hajókkal havonta 2 téli utazás a nyugatindiai szigetekre, Középamerikába, Cuba és Mexikóba.

1939. év tavaszán hét Földközi-tengeri és Atlanti-óceáni utazás a „Milwaukee” és „St. Louis” motoros hajókkal. Csisz utazás 1939 március 4-től Genuából.

Gazdag tartalmu szórakozási utakat mérsékelt áron ajánl a

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Felelősségfoglalások és prospektusok:

Künstler Utazási Iroda

Arad, Boulevardul Regina Maria 24. Telefon: 10-86

Drágább lett a postai díjszabás a lengyel és magyar viszonylatban

A postalgazgatóság a következő hivatalos felvilágosítást adta ki:

1939. január 1-től a levél és postai levelezőlap díjszabása Romániából Lengyel- és Magyarországra felé megváltozik a következőképpen:

A levelek díja, amelyeknek súlya nem haladja meg a 20 grammot 12 lei, a súlyosabb levelek viteldíja 20 grammonként 7 lei, a 12 jelen felül.

Postai levelezőlapok, képeslapok díjszabása 7 lei, válaszbélvevél együtt 14 lei.

Engedmények az importőrök részére, akik nem nyújtották be idejében az előírt kérdőíveket

A külkereskedelmi igazgatóság tudvalévőleg ez év június elsején úgy intézkedett, hogy az összes importőrök június 20-ig kérdőíveket töltsenek ki. A rendelet értelmében a jövőben behozatali engedélyeket és behozatali keretet csak azok kaphatnak, kik a kérdőíveket kitöltve a fenti időpontig benyújtották, míg a később benyújtott íveket semmieseknek tekintik. Mivel ennek az intézkedésnek következtében számos késedelmes importőr súlyos helyzetbe jutott és további működése lehetetlenné vált, a külkereskedelmi igazgatóság most úgy intézkedett, hogy érvényeseknek tekintik a december 9-ig benyújtott és kitöltött kérdőíveket. Egyben úgy határoztak, hogy a fenti kategóriába eső importőrök kapjanak a negyedik évnegyedre szóló engedélyekből. Azon cégek, amelyek nem foglalkoznak állandóan behozattal, hanem csak szórványosan van szükségük külföldi áruira, behozatali engedélyt akkor is kapnak, ha a kérdőíveket egyáltalán nem nyújtják be.

= A magyarországi piros paprika hamisítása. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara felhívja a fűszerkereskedők figyelmét arra a körülményre, hogy a tisztességtelen versenyről szóló törvény alapján szigorú büntetésben részesülnek azok, akik piros paprikát a származási hely hamis megjelölésével hoznak forgalomba. A román-magyar kereskedelmi szerződés külön is hatályos védelmet nyújt a magyar paprika mindennemű hamisítása ellen. A Kamara beazerzi az eredeti magyar paprika csomagolásánál használt címkéket és ólomzárakat, melyek az érdekeltek rendelkezésére fognak állani a pontos összehasonlítás lehetővé tételére céljából.

Október elsejei visszaható hatállyal lép életbe az új román-német gazdasági egyezmény

Megállapították a márka új árfolyamát

Több, mint negyven napon át folyó tárgyalások után aláírták az új román-német gazdasági egyezményeket. A megbeszélések négy külön egyezmény aláírásához vezettek és ezek a következők:

1. Kiegészítő fizetési egyezmény, amely a fizetések módját és a clearing működésének módját szabályozza.

2. Kiegészítő egyezmény, melyet az érvényben volt román-német kereskedelmi egyezményhez csatolnak.

3. Egyezmény, amelyben a csere tárgyát képező árucikkeket állapítják meg és végül

4. Román-német állategészségügyi egyezmény.

Az árucserre a jövőben clearing-alapon történik, a szabad devizák kikapcsolásával, egyben pedig gondoskodás történik az árucserre egyensúlyának biztosításáról. Abban az esetben, ha a Németországba irányuló árukivitel összege lényegesen meghaladja a Németországból való áru behozatal összegét, közös megegyezéssel döntenek, befagyott márkák összegyűlésének megakadályozásáról.

A prémiumok alapját, amely úgy keletkezik, hogy Németország magasabb árat fizet a gabonaművek és egyes más cikkek vásárlásánál, bizonyos áruk esetében a Banca Națională, más áruk esetében pedig mindkét fél közösen kezeli.

A márka eladási árfolyamát 41.50, míg vásárlási árfolyamát 40.50 leiben állapították meg, vagyis 6 százalékos emelkedés mutatkozik a régi árfolyammal szemben.

Az új egyezmények 1938. október elsejei visszaható erővel lépnek életbe és egy évig maradnak érvényben.

Ujabb jelentések az egyezményről a következőket közlik:

Az új német-román gazdasági szerződés

Az Aussigi Tröszt magábaolvasztja a Sz.ovákiában maradt nagy vegyipari vállalatokat

Prágából jelentik: Azok a politikai, területi és gazdasági változások, amelyek a mai Csehszlovákiában az utóbbi időben végbementek, teljesen új irányba terelték egyes ipari és gazdasági vállalatok jövőbeni tevékenységét. A legjelentősebb csehszlovákiai vegyipari vállalat, az Aussiger Chemische Verein prágai központja, dr. Jaroslav Preisz-nak, a Zivnostenka Banka elnök-vezérigazgatójának elnöksége alatt a napokban igazgatósági ülést tartott, amelyen elhatározták a vállalatnak a „Solo” gyufagyári fronttal való fúzióját. A fúzió keresztülvételére december 19-ére összehívták mindkét vállalat rendkívüli közgyűlését. A két vállalat között már 1933 óta közeli kapcsolatok állnak fenn. Ebben az időben ugyanis az Aussiger Chemische az összeomlott Kreuger-konzern birtokából átvett egy jelentős Solo-részvénypakettet. Az Aussiger Chemische és a Solo üzemein kívül a kon-

Románia gazdaság-politikája szempontjából lényeges előnyöket jelent. A szerződés folytán az ország buzakivitelét 40 ezer vagon-tételben állapították meg, míg kukoricából 25 ezer vagon áru indul utnak Németország felé. Érdekes a kőolaj-kivitelre vonatkozó megállapodás. Németország ugyanis az egész kőolaj termelésnek egy negyedét lekötötte a maga számára. A márka árfolyamát, mint annakidején jelentettük 41.5 eladási és 40.5 vásárlási árfolyamon állapították meg. Ez az árfolyam december 15-én lép életbe és ettől kezdődőleg a Banca Națională csakis az új árfolyamon vásárolja a német pénznemet.

szern érdekszférájába tartozik a Zsolnai Vegyipari Gyár, továbbá a Handlovai Kőszénbánya. Ugyancsak a konzernhez fog tartozni a jövőben Szlovákia legnagyobb gyufagyára, továbbá a Rózsahegyi Celluloze- és Papírgyár, valamint a Vág melletti Turányban a nagy gőzfűrészipartelep, amely a terület legnagyobb irányú ipartelepe.

= Eladott aradi ingatlanok: Oláh Katalin eladta a Str. Trib. Torches 45. sz. házat 102.000 leiert Baci Jánosnak. — Cristea Mindea eladta a Ghelin-dűllőbeli 1229 négyzetméteres szántót: 20.000 leiert Tulcan Ioan és nejeinek. — Tóth Katalin és társa eladták a Str. General Coanda 38. sz. házat 150.000 leiert Beke Katalinnak. — Keilner Béla és neje eladta a Libás-dűllőbeli, Poltura-uca 22. sz. házat 300.000 leiert Schuller István és nejeinek.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, DECEMBER 14.

Bucuresti. 6.45: Ritmikus torna, gyógyászati tanácsok. Reggeli hangverseny gramofonlemezek. Háztartási tanácsok. 12: Gramofonlemezek. 13: Időjelzés, időjárásjelentés, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Gramofonlemezek. A műsorban a következő szerzők művei: Grétry, Delibes, Debussy, Berlioz, Chabrier, Ravel. 14.10: Hírek. 14.30: Francia szerzők balettzeneje. Gramofonlemezek. 15.10: Különféle közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: A Costica Tandin-zenekar szórákoztató hangversenye. Mia Braia és Petre Alexandru ének számaival. 19: Kamarazene. I. Al. Stavrache (hegedű), Ion Filonescu (zongora). II. A rádió kvartettje. 19 Művészeti előadás. 20.05: Gramofonlemezek. A műsorban a következő zeneszerzők művei: Lincke, Lubbe, Lehár, Dvorak, Ziehrer, Friend, Lucchesi. 20.55: Rádiógyetem. Dr. Marius Nasta előadása. 21.15: Énekari hangverseny a rádió zenekarának kíséretével. Vezetényel: N. Oanca. Közvetítés az Ateneul Roman-ból. A szünetben (22.10—22.25): Hírek. Sport. 22.25: A hangverseny folytatása. 23.15: Hírek. 3.20: Vegyes zene gramofonlemezek. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Történet az állatvilágból. „Az aranyostollu tyúk”. (Felolvasás.) 11.45: A Felvidéktől a madagaszkári királyságig. (Felolvasás.) 13: Déli harangszó. Időjárásjelentés. 13.10: Rácz József cigányzenekara. Közben 13.30: Hírek. 14.20: Beszkárt-zenekar. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 17.15: A rádió diákfő-órja. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Cserkészlátogatás a felszabadult városok csapatainál. 19: Pertis Jenő cigányzenekara. 19.40: A film diadalutja. 20: Hírek. 20.05: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.20: Gramofonlemezek. 21: A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenyének közvetítése a Városi Színházból. Szünetben kb. 21.40: Hírek. Utána kb. 23.10: Időjárásjelentés. Majd: Indulók (hanglemezről). 23.30: Hírek német és olasz nyelven.

23.45: A rádió szalonzenekara. Közben 24: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19.45: Pertis Jenő és cigányzenekara. 20.20: Olasz nyelvoktatás. 20.50: Lux József énekel, zongorakísérettel. 21.20: Hanglemezek. 22: Hírek. 22.25: Keleti zene. 22.50: Időjárásjelentés.

Kassa. 12.10: Hanglemezek. 12.20: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 12.40: Népdalok hanglemezről. 13—16.30: Azonos Budapest I. műsorával. 16.30: Művészletek. 16.50: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 17.10: Szlovenszka polhodinka. (Szlovák felőra.) 17.45—1.05: Azonos Budapest I. műsorával.

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 15.

Bucuresti. Reggeli. torna. Gyógyászati tanácsok. Gramofonlemezek. A műsorban a következő szerzők művei: Auber, Kálmán, Translatour, Rodgers, Jos. Strauss. Utána: háztartási tanácsok. 12: Ora strajerilor. I. Toma Strelcovschi tanár előadása. II. I. C. Petrescu előadása. III. Közlemények. 13.10: Déli hangverseny. A rádió szalonzenekarának játéka. A műsorban a következő zeneszerzők művei: Lehár, Rust, Lindemann, Joh. Strauss, Suppé, Lalo, Delibes. Hrubý. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Különféle közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 18: Gyermekek órája. I. Zenés előadások. II. Kicsinyek híradója. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Időszertü kulturális közlések. 19.17: Modern táncok gramofonlemezek. 20: Rádiógyetem. Prof. Tudor Vianu előadása. 20.15: Énekari hangverseny. 20.45: Francia zeneszerzők művei. Gramofonlemezek. 21: Bevezető szavak a filharmónikus hangversenyhez. 21.15 A Filharmónikus hangversenye. A szünetben 22.05—22.20: Hírek. Sport. 22.20: A hangverseny folytatása. 23.10: Hírek. 23.20: Éttermi zene Sinaia-ból. 23.45: Hírek a külföldre franciául és angolul.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Petöfi Zoltán. (Megemlékezés születésének kilencvenedik évfordulóján.) Felolvasás. 11.45: A családi ház városban és a vidéken. Felolvasás. 13: Déli harangszó. Időjárásjelentés. 13.10: Gramofonlemezek. Közben 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Kurina Simi cigányzenekara. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16: Árfo-

Krofta elhagyta Csehszlovákiát

Bécsből jelentik: A Völkischer Beobachter bécsi kiadása prágai jelentésre hivatkozva azt írja, hogy Krofta Kamil volt csehszlovák külügyminiszter titokban elhagyta Csehszlovákiát és külföldre utazott. A volt külügyminiszter állítólag több fontos okmányt vitt magával külföldre. A lap értesülése szerint egyben Benest és Kroftát a közeljövőben felszólítják, hogy térjenek vissza Prágába és álljanak bíróság elé.

lyamhírek. 17.15: Előkészületek a télre. Héjas Pálné háztartási előadása. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Miért van szükség vetésfogóra. 18.30: Géczy Barnabás zenekarának hanglemezei. 19: A Berlin—Róma tengejy. Császár Béla előadása. 19.30: Magyar nóták. Hanglemezről. 20: Hírek. 20.05: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.30: Heimlich Lajos zongorázik. XVIII. századbeli muzsika. 20.50: Kacsóh Pongrác kolozsvári évei. (Felolvasás). Utána kb. 22.20: Vörös Elek cigányzenekara. Közben 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.30: Hírek német és olasz nyelven. 23.45: A rádió szalonzenekara. Közben 24: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18: Hanglemez. 19.30: Angol nyelvoktatás. 20.25: A közvélemény külpolitikai felvilágosítása Angliában. 21.10: A „Turul” Szép-mives Hangversenyzenekar. Szünetben 22.15: Hírek.

Kassa. 12.10: Hanglemezek. 12.20: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 12.40: Peckaja programma (ruszin gyermekeknek). 13—16.30: Azonos Budapest I. műsorával. 16.30: Palcsó Gida gordonkázik, zongorakísérettel. 16.50: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 17.10: Betlehemijárás Szepsiben. (Népszokások.) 17.45—1.05: Azonos Budapest I. műsorával.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

Megbízható, fiatal házaspár. a férfi szerelő, házmesteri állást keres. Cimeket a kiadóba. 7495

ALKALMAZÁST NYER

Perfekt, ügyes, rendes szobaleányt azonnalra felvesszünk. Cim a kiadóban.

Hosszu bizonyítványokkal rendelkező ügyes minden leányt 15-ére felvesszük. Str. Greceanu 5. 7492

Egy manikűröző kisasszony, ki vasondol, R. Vâlcea-ra felvételnék. Felvilágosítást nyújt Paris Salon, Str. M. Corvin. 7494

LAKÁS

Ötszobás magánház összkomforttal, parkirozott udvarral febr. 1-re kiadó. Str. Dorobantilor 10. Érdeklődni: Suciu adóhivatali főnöknél. 7376

Elegánsan burtozott, fürdőszobás, diszkrét bejárati szobát keresek a belvárosban. Cimeket „Elsejn” fizetek” jellegre a kiadóba kérek.

Kiadó a belváros legforgalmasabb helyén egy különbejárati üres szoba. Cim a kiadóban. 5077

Két szobából álló helyiség, varrodának, irodának alkalmas, kiadó. Cim a kiadóban.

ÜZLET

Erdely területén egyedülálló, konkurrenciamentes román vállalat finanszírozó társaság keres Ajánlatokat „100%” jellegre a kiadóba. 7498

Vegyeskereskedés, jóforgalmu, betegség miatt áruval, lakással azonnal átadó. Cim a kiadóban. 7490

VÉTEL - ELADÁS

Eladók használt háztartási és ruházati cikkek, könyvek, kották, márványlap stb. Cim a kiadóban.

Diesel-motor, 35 HP (Junkers gyártmányu), üzemképes állapotban eladó. Cim a kiadóban. 7480

Brillianskövellt, ékszereit, ezüstieit, értékeit megveszi Hartmann Kálmán ékszerész, minorita-palota. 7282

Jókarban levő írógép eladó. Str. Ghiba Birta 26. 7496

Hintalovat és gyermekjáték-várat keresek megvételre, jó állapotban levőt. Cim a kiadóban.

Kereszthúros, 3 pedálos, modern, rövid zongora eladó. Megtekinthető: Tempo bizományi-üzlet. Fischer Eliz-palota.

Használt, jókarban levő ebédlőbutor, román stílusú, vagy modern, kerestetik. Zimmernann, Str. Numa Pompiliu 4. 7493

A karácsonyi ünnepeiszaik büszkesége a MINORITA-REND fajborai

Nemes kadarka (Mónesi édes vörös) . . . 50 leu
Rajnai rizling (Magyaradi felső szőlő gyöngye) . . . 40 leu
Gyorki bakator (édeskés, zamatos) . . . 20 leu

Minoriták Borgazdasága, Arad

TISZTA, MOSOTT RONGYOT megvételre keresünk. Cim a kiadóban.

PUHA ÓLMOT VESZÜNK Cim a kiadóban.

Mindenkinek

a lezalkalmasabb ünnepi

a jándék

egy kis hordozható

Írógép

vadonatuj már 6.500 leiert

Szegfü-nél

Iőtítóitak nagy választékban, Arad strada Bratianu 7. Telefon: 11-44

INGATLAN

Üzletházat keresek megvételre 3—400.000 leig. Cim a kiadóban. 7491

KÜLÖNFÉLEK

Haláleset

elutazás, költözködésből kifolyólag veszek készpénzért ócska bútorokat, ruhaneműket, ágyneműt, matracot, szőnyegeket, varrógépet egész lakberendezést, könyveket, festményeket, hangszereket, makulaturapapírt, ócskavasat, padlášholmit. — vásárolok lakásban és padlášon heverő bármilyen felesleges holmit, lim-lomot stb. Vidékre is megyek. Cimeket lakásomra. Levelezőlap, vagy személyes hívásra házhoz íövök. Goidu-uca 5.

STEINER SÁNDOR

Telefon 26—15. Telefon 26—15.